

TOELICHTING BELEIDSREGELS TERUGVORDERING SOZAWE 2011

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2 Wettelijke bevoegdheden

In de wetten Wet werk en bijstand (WWB), in werking getreden per 1 januari 2004, de Wet investeren in jongeren (WIJ), in werking getreden per 1 oktober 2009, en de Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (in werking getreden per 1 januari 2010) is geregeld dat het terugvorderen van ten onrechte verleende uitkeringen een algehele of vrije bevoegdheid is geworden van het college. Met uitkering in genoemde wetten wordt bedoeld: bijstand, inkomensvoorziening WIJ, uitkering op grond van IOAW/IOAZ of WWIK.

Deze wettelijke regelingen kennen een bestaansvoorziening, welke aanvullend is op de eigen bestaansmiddelen. Gelet op de gewijzigde financiële verantwoordelijkheid voor de kosten daarvan acht het college van groot belang dat de uitkering alleen terecht komt bij die personen die hierop bij gebrek aan middelen het meest aangewezen zijn. Door gebruik te maken van de bevoegdheid tot terugvordering wordt de aansluiting op het budget dat voor de uitvoering van de desbetreffende regeling beschikbaar is bevorderd. Daarnaast acht het college van belang dat het plegen van fraude onder geen enkele voorwaarde mag worden beloond door de ten onrechte verleende uitkeringen niet terug te vorderen. Daarom kiest het college voor een dwingende invulling van de bevoegdheden, in die zin dat - afgezien van een kruimelbedrag en in bijzondere gevallen afzien van terugvordering wegens dringende redenen - in alle gevallen waarin ten onrechte een uitkering is verstrekt, gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot terugvordering. Waar mogelijk dient te worden teruggevorderd.

In deze beleidsregels wordt aangegeven in welke gevallen van terugvordering of verdere terugvordering kan worden afgezien. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met bijzondere omstandigheden die nopen tot het afzien van een terugvordering op grond van een algemeen rechtsbeginsel. In de jurisprudentie vindt men voorbeelden van situaties waarin sprake is van schending van een algemeen rechtsbeginsel. Een voorbeeld is de zogenaamde 'zes-maanden-jurisprudentie' van de Centrale Raad van Beroep. Een bevoegdheid tot terugvordering kan niet worden uitgeoefend voor zover het betalingen betreft die betrekking hebben op de periode nadat zes maanden zijn verstreken na de ontvangst van een signaal waaruit het uitvoeringsorgaan had moeten afleiden, dat ten onrechte of te veel wordt betaald. Deze regel kan niet worden toegepast indien sprake is van het niet tijdig, niet juist of volledig verstrekken van voor de beoordeling van het voortduren van het recht op bijstand relevante informatie. Voor andere voorbeelden over de toepassing van rechtsbeginselen wordt naar de bestaande jurisprudentie en het Handboek WWB van Schulincx verwezen.

Deze beleidsregels voorzien in een aanvullend kader waarmee bij de terugvordering rekening dient te worden gehouden. Artikel 2 is zodanig geformuleerd dat met betrekking tot de toepassing van de bevoegdheden in de daar genoemde wetsartikelen als leidraad dient te gelden dat waar mogelijk dient te worden teruggevorderd. Dit is de hoofdregel.

De hoofdregel houdt verder in dat de uitkering wordt teruggevorderd van alle gezinsleden en dat daarbij sprake is van hoofdelijke aansprakelijkheid. Op grond van artikel 59, tweede lid, WWB, artikel 55 WIJ, artikel 26 IOAW, artikel 26 IOAZ en artikel 33 WWIK kan de uitkering die als gevolg van schending van de inlichtingenplicht niet als gezinsuitkering is verleend, maar wel als gezinsuitkering verleend had moeten worden, tevens worden teruggevorderd van degene met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden. Eenvoudiger gesteld: een uitkering die aan een alleenstaande is verleend, die achteraf een gezamenlijke huishouding blijkt te voeren, kan tevens van de verzwegen partner worden teruggevorderd.

Alle gezinsleden van wie in bovengenoemde situaties kan worden teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant)bedrag worden aangesproken. Alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn, dienen hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar te verrekenen. Dit is niet het probleem van de gemeente.

In het tweede lid is een specifieke bepaling opgenomen met betrekking tot de WIJ. In de literatuur is discussie ontstaan over de vraag of artikel 40 derde lid onderdeel a WIJ ook een bevoegdheid inhoudt om bij schending van de inlichtingenverplichting tegenover het college het recht op een inkomensvoorziening te herzien of in te trekken. Mocht deze wettelijke bepaling niet mede een bepaling inhouden tot het herzien en intrekken van een inkomensvoorziening bij schending van de inlichtingenverplichting als bedoeld in artikel 44, eerste lid WIJ, dan wordt in deze situatie de bevoegdheid tot het herzien of intrekken van het recht op een inkomensvoorziening geacht haar grondslag te vinden in de aan het college toekomende bevoegdheid in artikel 21 onderdeel b WIJ.

Artikel 3 Dringende redenen

Er kunnen dringende redenen zijn op grond waarvan van terugvordering kan worden afgezien. Aangesloten wordt bij het begrip dringende reden zoals dat voorheen gold onder de Algemene bijstandswet (Abw). Deze dringende redenen moeten verband houden met de individuele omstandigheden van de persoon of het gezin. De individuele situatie is dus doorslaggevend. In de beoordeling kunnen zowel financiële als niet financiële omstandigheden worden meegewogen. Volgens de jurisprudentie zijn deze dringende redenen (slechts) gelegen in de onaanvaardbaarheid van sociale en/of financiële consequenties. Het moet gaan om incidentele gevallen waarin iets bijzonders en uitzonderlijks aan de hand is. Hierbij wordt opgemerkt dat toepassing van de beslagvrije voet voldoende bescherming biedt.

Artikel 4 Afzien of kwijtschelding kruimelbedrag

In het terugvorderingsproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering. Ten eerste kan worden besloten om af te zien of gedeeltelijk af te zien van terugvordering. De vordering komt in dat geval niet of slechts gedeeltelijk tot stand. Ten tweede kan worden afgezien van verdere betaling of invordering in een later stadium. Dat noemen we kwijtschelding.

In voorkomende gevallen kunnen er redenen zijn om in het geheel geen terugvorderingsbesluit te nemen. In gevallen waarin de ten onrechte verleende uitkering dermate laag is dat de kosten die de terugvordering met zich meebrengen hoger zijn dan de vordering, kan de terug te vorderen bijstand op grond van doelmatigheidsoverwegingen worden kwijtgescholden. Het college is vrij tot het bepalen van de hoogte van het grensbedrag (kruimelbedrag). Het college kiest er voor om met betrekking tot vorderingen die ontstaan bij beëindiging van de uitkering een kruimelbedrag van € 250,- toe te passen. In dat geval wordt tevens afgezien van een verrekening met het uitstaande bedrag aan vakantiegeld.

De kwijtschelding geldt echter niet voor geldschulden die zijn ontstaan als gevolg van schending van de inlichtingenplicht of ander verwijtbaar gedrag van belanghebbende.

Deze beleidsregel geldt niet voor belanghebbenden die nog een uitkering ontvangen. De vordering wordt dan in overeenstemming met deze beleidsregels via verrekening met de uitkering geïncasseerd. Daarnaast komt het incidenteel voor dat tijdelijk zelfstandige activiteiten worden verricht met behoud van uitkering. De inkomsten worden dan geschat en maandelijks op de uitkering ingehouden. De aard van een dergelijke bijzondere voorziening verzet zich tegen kwijtschelding van een kruimelbedrag als de inkomsten te laag zijn ingeschat.

Artikelen 5 en 6 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een uitkering wordt teruggevorderd, kan in een later stadium toch reden zijn om de geldschuld (gedeeltelijk) kwijt te schelden. De in deze artikelen gevolgde systematiek komt vrijwel geheel overeen met de keuze die de wetgever in het oude artikel 78a van de niet meer bestaande Abw

voor de bijstand heeft gedaan. Hierdoor wordt het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid gecontinueerd zoals dit vanaf 1 januari 2004 voor de bijstand in de praktijk werd toegepast. Naast kwijtschelding wegens schuldenproblematiek is het ook mogelijk om op andere gronden een schuld kwijt te schelden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan kwijtschelding bij de succesvolle afronding van een re-integratietraject. Op deze wijze kan kwijtschelding, naast of aanvullend op al bestaande subsidiemogelijkheden, fungeren als een prikkel tot het aanvaarden van betaalde arbeid, of het deelnemen aan scholing of sociale activering.

In artikel 5.3 is voorzien in een bevoegdheid om ook fraudeschulden en dergelijke te kunnen betrekken bij de totstandkoming van een schuldregeling. Het moet dan gaan om fraudeschulden die vijf jaar geleden of eerder zijn ontstaan.

Aansluiting bij een schuldregeling vindt normaliter plaats als de persoon of organisatie die voor de totstandkoming verantwoordelijk is, geacht kan worden daarbij op basis van de in die sector gebruikelijke kwaliteitseisen te hebben gehandeld. Daarbij moet worden gedacht aan de persoon of organisatie die lid is van de (Nederlandse) Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren of Nederlandse Vereniging van Volkskrediet (NVVK).

In de praktijk wordt voor de minnelijke schuldregeling gebruik gemaakt van een door de NVVK vastgestelde Gedragscode Schuldregeling. Een schuldregeling wordt opgestart nadat de aanvrager een zogenaamde schuldregelingsovereenkomst heeft ondertekend. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van maximaal 36 maanden vanaf de dagtekening van deze overeenkomst. Vanaf dit moment is de schuldenaar verplicht zijn inkomen te storten op een rekening bij de schuldregelende instelling of een daartoe aangewezen financiële instelling. Het inkomen verminderd met het vrij te laten bedrag wordt gereserveerd. Zolang uitzicht bestaat op een schuldregeling blijft de schuldenaar zijn inkomen aan de financiële instelling overmaken en houdt deze instelling daarop een bedrag in dat aan de reserve wordt toegevoegd. Op basis van de aflossingscapaciteit zal de schuldregelende instelling een voorstel voor een schuldregeling aan de schuldeisers doen. Binnen 120 dagen na ondertekening van de overeenkomst tot schuldregeling moet duidelijk worden of een schuldregeling voor de schuldenaar kan worden opgezet. Dit is de eerste fase. Als de schuldregelingsovereenkomst kan worden voortgezet treedt de tweede fase in. In deze fase treedt de schuldregelende instelling op als tussenpersoon van de schuldenaar en zijn schuldeisers, waarbij deze de belangen van alle betrokken partijen zo goed mogelijk dient te behartigen. Voor deze voortzetting is nodig dat de schuldeisers finale kwijting zullen verlenen, nadat de schuldenaar gedurende de overeengekomen periode aan zijn verplichtingen heeft voldaan. In deze fase kan ook voor het verstrekken van een saneringskrediet worden gekozen. In dat geval is voor directe betaling van de schulden beschikbaar het netto bedrag ter grootte van de aflossingscapaciteit dat is vastgesteld bij de totstandkoming van de schuldregelingsovereenkomst voor een periode van maximaal 36 maanden. Dan verloopt het traject wat anders. Nadat de schuldenaar gedurende de looptijd van de schuldregelingsovereenkomst aan al zijn verplichtingen heeft voldaan en de schuldeisers de schuldregeling hebben geaccepteerd, zal dit leiden tot het effectueren van de toegezegde finale kwijting van de vorderingen. Voor de schulden die de schuldenaar jegens het college heeft, betekent dit dat op dat moment gezegd kan worden dat de schuldregeling definitief is geworden. Het college kan dan formeel overgaan tot het afzien van verdere betaling of invordering waarbij de opschorting van de betaling wordt ingetrokken.

Waar samenloop ontstaat met de regeling in artikel 7 wordt de geldschuld kwijtgescholden op basis van de in artikel 7 omschreven bevoegdheid.

Artikel 7 Kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting

De regeling in deze artikelen volgt de opzet van de regeling in artikel 78c van de Abw over het afzien van terugvordering of van verdere terugvordering. In de voorliggende regeling zijn wel meer varianten ten opzichte van het genoemde artikel in de Abw opgenomen.

Het college kiest voor een kortere aflossingstermijn (drie jaar) als de schuldenaar niet in verwijtbare zin verantwoordelijk kan worden gehouden voor het ontstaan van de geldschuld. Wanneer de

schuldenaar wel een verwijt treft, dan geldt een aflossingstermijn van zeven jaar bij een betalingsverplichting van meer dan € 15.000,--. In andere gevallen is dat vijf jaar.

De kwijtschelding komt tegemoet aan de opvatting dat een belanghebbende niet gedurende een (zeer) lange periode in een schuldsituatie moet blijven.

Indien belanghebbende in de toepasselijke periode (36 maanden, 60 maanden of 84 maanden) volledig aan de vastgestelde of overeengekomen betalingsverplichting in maandelijkse termijnen heeft voldaan, volgt kwijtschelding. Voor toepassing van deze kwijtschelding is niet nodig dat belanghebbende daarvoor eerst een aanvraag indient. Er is sprake van een actief afboekingsbeleid. De periode waarin tijdelijk is afgezien van invordering wegens onvoldoende financiële ruimte bij belanghebbende dient te worden meegeteld als periode waarin is afgelost.

Indien belanghebbende op eigen initiatief het aflossingsbedrag heeft verlaagd en vervolgens zonder schriftelijke tegenreactie van de dienst daarna periodiek blijft aflossen geldt die aflossing, na een termijn van ten minste drie maanden, als stilzwijgend overeengekomen. Het is ook mogelijk dat het college schriftelijk heeft ingestemd met een verzoek van de belanghebbende om het aflossingsbedrag lager vast te stellen.

Het bepaalde onder artikel 7.2 sub a is van toepassing als in een eerder stadium alle mogelijke invorderingsacties zijn ondernomen. Pas als aannemelijk is dat er geen terugbetalingen meer zullen plaatsvinden, kan de restschuld worden kwijtscheldend. Van een en ander moet blijken uit het onderzoek dat daarnaar is ingesteld en uit de rapportage die daarover is opgesteld.

Indien de belanghebbende nalatig is in het nakomen van zijn betalingsverplichting en het niet mogelijk is de vordering te innen omdat de belanghebbende met de Nederlandse nationaliteit niet in Nederland verblijft en geen Nederlandse inkomstenbron heeft, kan bij een vordering met een openstaand saldo boven de € 5.000,-- een paspoortsignalering plaats vinden.

Van de onder artikel 7.2 sub b genoemde mogelijkheid tot afkoop van vijftig procent van de restsom tegen finale kwijting van het restant wordt zeer terughoudend omgegaan. Er wordt daarvan alleen gebruik gemaakt in situaties waarin tevoren vrijwel vast staat dat de reguliere wijze van invordering minder oplevert dan datgene dat met afkoop van vijftig procent van het restant kan worden geïncasseerd. Als in deze situatie sprake zou zijn van een of meerdere personen die naast de hoofdschuldenaar voor aflossing van de geldschuld hoofdelijk aansprakelijk zijn, is er geen bezwaar wanneer deze personen gezamenlijk zorgen voor de aflossing naar vijftig procent van het restant van de geldschuld.

Artikelen 8 en 9 Voorschriften met betrekking tot betaling en invordering

Dit hoofdstuk heeft in het algemeen betrekking op de wijze waarop de geldschuld nadat deze bij terugvorderingsbesluit is vastgesteld wordt betaald. Daarnaast komt men in de Awb en de diverse uitvoeringswetten de termen invordering en verrekening tegen. Daarmee wordt een afgedwongen wijze van betaling bedoeld volgens uitvoeringsvoorschriften die in de daartoe bestemde gevallen van toepassing zijn. Bij invordering moet men denken aan de invordering bij dwangbevel. De verrekening (met een uitkering) is een tussenfiguur. Waar de wet deze laatste bevoegdheid toekent is medewerking van de schuldenaar aan de betaling niet nodig. Bij de inwerkingtreding van de vierde tranche Awb met ingang van 1 juli 2009 is titel 4.4 over de bestuursrechtelijke geldschulden in werking getreden. Vanaf dat tijdstip is een bestuursorgaan verplicht om in alle gevallen de verplichting tot betaling van een geldsom bij beschikking vast te stellen (artikel 4:86 Awb). Daarmee vervaagt het onderscheid tussen invordering en het regelen van een andere betalingswijze. Men zou daarom het proces van invordering ook ruim kunnen opvatten door daaronder te begrijpen alle gevallen waarin ter uitvoering van een uitkeringsregeling de betaling van een geldschuld bij beschikking moet worden geregeld. Als men deze uitleg volgt zijn betaling en invordering inwisselbare begrippen geworden. Niettemin zal in deze benadering de invordering bij dwangbevel een bijzondere figuur blijven. Door het dwangbevel wordt het eerst mogelijk om beslag te leggen op goederen of loon van de schuldenaar. Een dwangbevel kan pas worden gegeven als de schuldenaar niet binnen de bij beschikking vastgestelde termijn heeft betaald én ook nadien niet binnen de termijn waarvoor hij wegens verzuim is aangemaand, heeft betaald. Voor de bekendmaking van een dwangbevel gelden bijzondere voorschriften.

Zolang belanghebbende een uitkering van het college ontvangt zal in de meeste gevallen de geldschuld daarmee worden verrekend. In dergelijke gevallen wordt automatisch een inhouding van 6% van de

normuitkering, inclusief vakantiegeld, in het systeem opgevoerd. Deze nieuwe regel zal om technische redenen pas worden ingevoerd met ingang van 1 juni 2011. Tot dan wordt rekening gehouden met 10%. Wanneer de schuldenaar kan beschikken over vermogen dat redelijkerwijze te gelde kan worden gemaakt, is het mogelijk om bij het opleggen van de betalingsverplichting rekening te houden met de beschikbaarheid van middelen uit dat vermogen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met bepalingen uit de in artikel 2 genoemde uitkeringsregelingen waarin bepaalde onderdelen van dat vermogen niet in aanmerking worden genomen. Een voorbeeld is artikel 34, tweede lid van de WWB.

Als niet met de uitkering kan worden verrekend, dan wel de op te leggen betalingsverplichting niet kan worden afgelost uit beschikbaar vermogen, wordt op een andere wijze ingevorderd. Als het gaat om geldschulden met een saldo van minder dan € 1.000,- wordt een maandelijks aflossingsbedrag van 6% van het netto maandinkomen, inclusief vakantiegeld, ingevorderd. Bij geldschulden gelijk of boven dat bedrag geldt met ingang van 1 juni 2011 een percentage van 6% als de grondslag minder of gelijk is aan 115% van het sociaal minimum en 10% als de grondslag meer is dan 115% van het sociaal minimum. Tot 1 juni 2011 wordt in de regel rekening gehouden met een aflossingscapaciteit van 10% van het netto inkomen, inclusief vakantietoeslag.

Schematisch ziet het er als volgt uit:

Betalingsverplichting op	Hoogte vordering	Inhoudingspercentage
Lopende uitkering	Ieder bedrag	Optie: 6% norm-uitkering (incl.vt)
Ex-klant met inkomen ≤115% sociaal min.	Ieder bedrag	Optie: 6% netto inkomen (incl.vt)
Ex-klant met inkomen >115% sociaal min.	≥ €1.000,-	Optie:10% netto inkomen (incl.vt)

In artikel 9.2 wordt bepaald dat het aflossingsbedrag geldt als een opgelegde betalingsverplichting. De reden hiervoor is dat er over de betekenis van de vaststelling in een terug- of invorderingsbesluit dat een bepaald bedrag moet worden afgelost, geen misverstand kan bestaan.

Als een belanghebbende samenwoont met iemand die niet aansprakelijk is voor de terugbetaling dient het inkomen en vermogen van die partner buiten beschouwing te worden gelaten. Als deze belanghebbende een inkomen heeft van minder dan de helft van de bijstandsnorm voor een gezin en waarbij het aannemelijk is dat de belanghebbende grotendeels in levensonderhoud wordt voorzien door een verdienende partner die niet aansprakelijk is voor de terugbetaling dan is er geen financiële ruimte voor aflossing.

Wanneer geen aanwijzing bestaat voor de aanwezigheid van voldoende vermogen, kan een onderzoek naar de financiële en maatschappelijke situatie van de schuldenaar achterwege blijven. Dit houdt bij vorderingen met een saldo van € 1.000,- of lager in dat geen heronderzoek wordt gedaan naar de hoogte van het inkomen. Bij vorderingen met een saldo boven de € 1.000,- blijft een heronderzoek eveneens achterwege indien de vordering met het vastgestelde aflossingsbedrag binnen de in artikel 8.2 sub b of sub c genoemde termijn kan worden afgelost. Voor een normale vordering geldt een termijn van 36 maanden en voor een fraudevordering een termijn van 60 maanden. Indien, gelet op de hoogte van de vordering, het maandelijks af te lossen bedrag en het aantal af te lossen termijnen, voorzienbaar is dat een gedeelte van de vordering afgeboekt zal gaan worden na ontvangst van een bepaald aantal termijnen, vindt er heronderzoek plaats naar de financiële gegevens. Dit gebeurt ten minste éénmaal per jaar of zoveel vaker als de situatie van belanghebbende hiertoe aanleiding geeft. Dit kan leiden tot aanpassing van het maandelijks af te lossen bedrag.

Als de schuldenaar bijstand of een uitkering ontvangt naar een norm wegens verblijf in een inrichting (TPU-norm), geldt tijdens de minnelijke fase dat als aflossing een bedrag van 10% van de TPU-norm, inclusief vakantiegeld, met de uitkering wordt verrekend. Als de schuldenaar over vermogen beschikt dan kan hiervan worden afgeweken. Wanneer beslag op deze bijstandsuitkering wordt gelegd, wordt een beslagvrije voet in aanmerking genomen die berekend wordt op twee/derde van de TPU-norm, inclusief vakantiegeld.

Artikel 10 Bruterig

Waar in de wetten waarop deze beleidsregels betrekking hebben, de bevoegdheid geldt om te bruteren wordt daarvan binnen de aldaar gegeven voorwaarden en met inachtneming van deze beleidsregel gebruik gemaakt. Bruteren van een uitkering vindt in de regel plaats aan het einde van het kalenderjaar. Dit leidt tot het terugvorderen van loonbelasting en de premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente wettelijk inhoudingsplichtig is, evenals de vergoeding, bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet, voor zover deze belasting, premies en vergoeding niet verrekend kunnen worden met de door het college af te dragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en vergoeding (=bruto terugvordering). Op grond van artikel 10 wordt van bruteren afgezien als belanghebbende geen enkel verwijt over het ontstaan van de geldschuld kan worden gemaakt. Op 28 november 2006 heeft de Centrale Raad van Beroep hierover een uitspraak gedaan (LJN:AZ3437). Kortweg komt deze uitspraak erop neer dat bruto terugvorderen een bevoegdheid is en dat daarom een belangenafweging moet plaatsvinden. De in die uitspraak aangegeven criteria voor de verwijtbaarheid zijn in deze beleidsregel onder het tweede lid volledig overgenomen

Artikel 11 Gedeeltelijke betalingsverplichting

Wanneer de schuldenaar niet in staat is om de gehele schuld in één keer binnen zes weken of een andere te stellen termijn af te lossen, kan een gedeeltelijke betalingsverplichting worden opgelegd waarbij uitstel van betaling van de hoofdsom wordt gegeven als bedoeld in artikel 4:94 Awb. Deze situatie is te onderscheiden van de gevallen waarin de geldschuld op grond van een uitvoeringswet kan worden verrekend met de op grond van die wet te verstrekken uitkering. Als deze verrekeningsmogelijkheid ontbreekt en op de schuld ook niet direct kan worden afgelost uit (voldoende) eigen inkomen of vermogen waarover belanghebbende beschikt of redelijkerwijze kan beschikken, dan wordt de schuldenaar uitstel van betaling gegeven voor de hoofdsom gecombineerd met een gedeeltelijke betalingsverplichting. Daarbij moet in ieder geval rekening worden gehouden met de beslagvrije voet als de schuldenaar niet mee wil werken aan een minnelijke regeling. Artikel 11 is ruim geformuleerd zodat in iedere individuele situatie in aanvulling op de mogelijkheden die de desbetreffende uitvoeringswet biedt, gekozen kan worden voor de meest geëigende wijze van terugbetaling.

Artikel 12 Matiging

Het komt regelmatig voor dat het college pas later bekend raakt met bepaalde vermogensbestanddelen waarover belanghebbende blijkt te beschikken zonder dat deze daarvan, en in strijd met zijn inlichtingenplicht, opgave heeft gedaan. Wanneer achteraf is vastgesteld dat belanghebbende over de gehele periode tot aan de ontdekking van het verzwegen vermogen heeft beschikt over een vermogen boven de vermogensgrens, kan het college om die reden in beginsel de kosten van de uitkering over de gehele periode terugvorderen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de hoogte van het vermogen in relatie tot de hoogte van de terug te vorderen uitkering. Wanneer het oververmogen niet bijzonder groot is terwijl de duur van de periode waarin het college daarvan niet op de hoogte was als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht, kan de verhouding tussen de hoogte van de terug te vorderen uitkering onevenredig hoog zijn in vergelijking tot het totale vermogen. Daarom wordt in het eerste lid bepaald dat in dat geval de hoogte van de terugvordering wordt beperkt/gematigd tot de hoogte van het vermogen bij aanvang van de periode waarover in verband met het verzwegen vermogen wordt teruggevorderd.

Ook in het tweede lid wordt aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie als het college vooraf daarmee bekend was geweest en daarnaar gehandeld zou hebben. Daarom wordt hier bepaald om de uitkering die het college anders wel had moeten verstrekken, niet terug te vorderen.

Artikel 13 Kosten

Kosten die opkomen voorafgaand aan een terugvorderingsbesluit kunnen op grond van jurisprudentie niet in rekening gebracht worden bij belanghebbende, bijvoorbeeld de kosten van conservatoir beslag. Als het college zelf tot verrekening of vereenvoudigd derdenbeslag overgaat dan zijn daaraan geen kosten verbonden.

Als na een terug- en invordering beslaglegging plaatsvindt via een gerechtsdeurwaarder dan kan de gerechtsdeurwaarder de kosten van ambtshandelingen in mindering brengen op de opbrengst. De beleidsregel onder 13 bepaalt dat in deze gevallen de vordering met deze kosten kan worden verhoogd. De praktijk zal moeten uitwijzen of hiervoor nadere specifieke regels moeten worden opgesteld.

Er wordt geen wettelijke rente over het bedrag van de terugvordering in rekening gebracht.

Artikel 14 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking, met uitzondering van het rekenvoorschrift in artikel 9, vijfde lid, waarvoor om technische redenen is gekozen voor een inwerkingtreding met ingang van 1 juni 2011. Per datum van de algemene inwerkingtreding komen de beleidsregels en toelichting terugvordering WWB (in werking getreden op 1 augustus 2008) en de (tijdelijke) beleidsregels voor het nemen van maatregelen en het terugvorderen van een uitkering op grond van de IOAW, IOAZ en de WWIK (in werking getreden op 1 januari 2010) te vervallen. Dit houdt in dat vanaf deze datum deze beleidsregels onmiddellijk en exclusief in werking zijn getreden en dat de vorige beleidsregels vanaf deze datum niet meer van toepassing zijn. Wanneer op of na de datum van inwerkingtreding van de nieuwe beleidsregels een beroep op kwijtschelding wordt gedaan, gelden uitsluitend de nieuwe beleidsregels. Voor een situatie waarin toepassing van artikel 7 eerste lid sub b aan de orde is, betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer meer dan zeven jaar op een vordering is afgelost, geen restitutie plaatsvindt van het bedrag dat na het zevende jaar op de vordering is afgelost. De kwijtschelding heeft in dat geval uitsluitend betrekking op het restant van de vordering op het moment waarop deze beleidsregels in werking zijn getreden.

Artikel 15 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Terugvordering SOZawe 2011. Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen om in de titel niet alle wetten en regelingen te noemen. Met 'SOZawe' in de naamstelling wordt aangegeven dat de terug- en invorderingsregels toepasselijk zijn op de wetten en regelingen die de dienst SOZawe namens het college uitvoert.